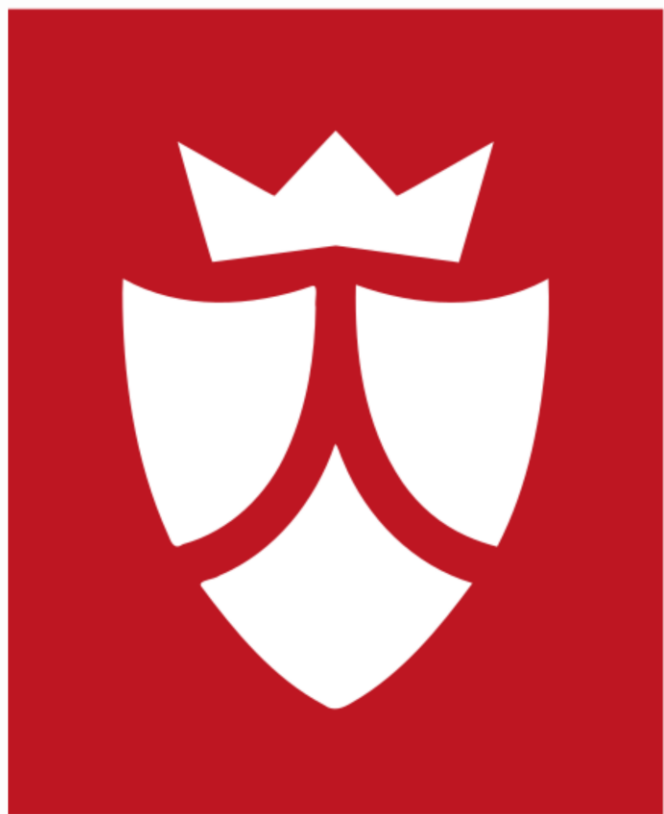




WSPÓLNE
DZIEDZICTWO
WSPÓLNE
PASJE

ORGANIZATOR



**POSPOLITE
RUSZENIE**



Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
na lata 2021–2030



**NOWE
FIO**

PLAN SPOTKANIA

DZIEŃ PIERWSZY

- **Część pierwsza**
 - O projekcie „Wspólne dziedzictwo – wspólne pasje”
 - Opowieść o bitwie chocimskiej
- **Część druga**
 - Rozgrywki w grę planszową i fabularną
- **Część trzecia**
 - Spacer interpretacyjny

DZIEŃ DRUGI

- Warsztaty interpretacji dziedzictwa

POSPOLITE RUSZENIE

STOWARZYSZENIE





Największy w Polsce
projekt edukacyjny
wykorzystujący metodę
larp, w którym wzięło
udział 1100 uczniów
(Projekt Demokracja, 2012)

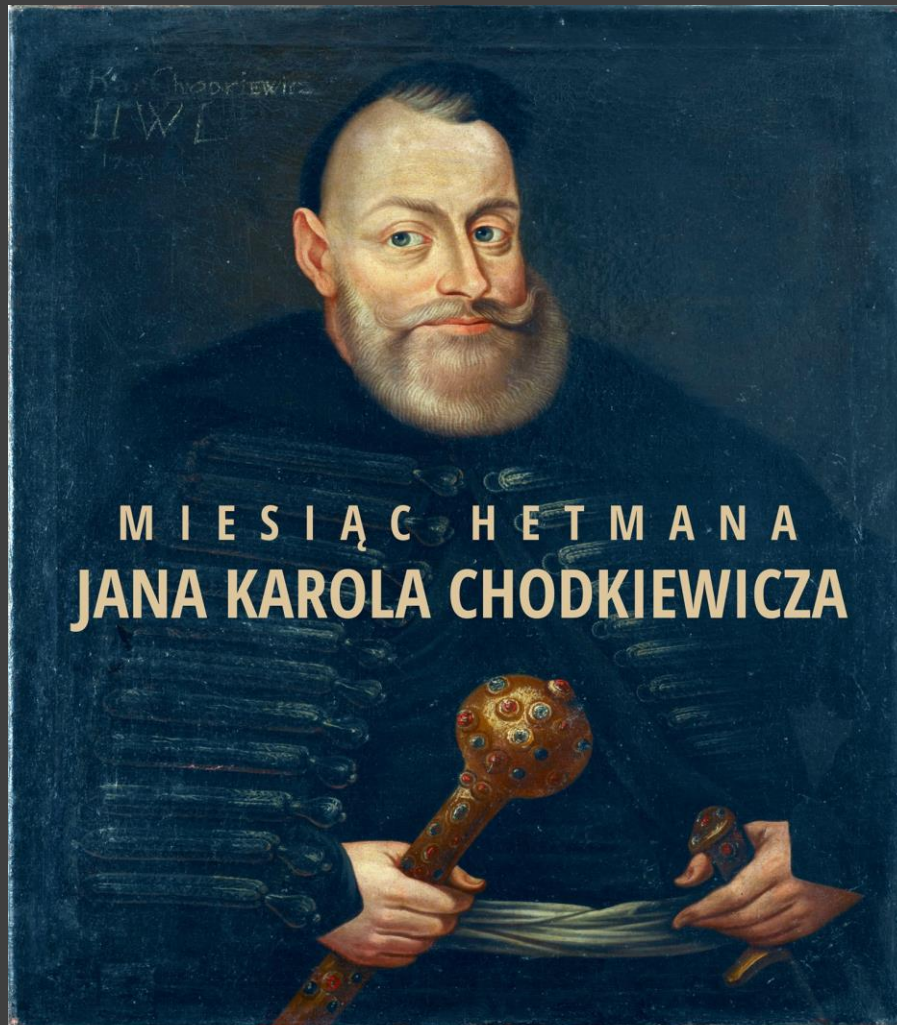
Inscenizacja poselstwa
polskiego króla do władcy
hiszpańskiego w Lermie,
2019 rok



Organizacja
kompleksowego Projektu
Żółkiewski – obchodów
400-lecia śmierci hetmana.



Wydanie gry
planszowej
*Chocim. Potęga
husarii* w polskiej i
ukraińskiej wersji
językowej



MIESIĄC HETMANA
JANA KAROLA CHODKIEWICZA



#WładajSłowemJakChodkiewicz



Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.



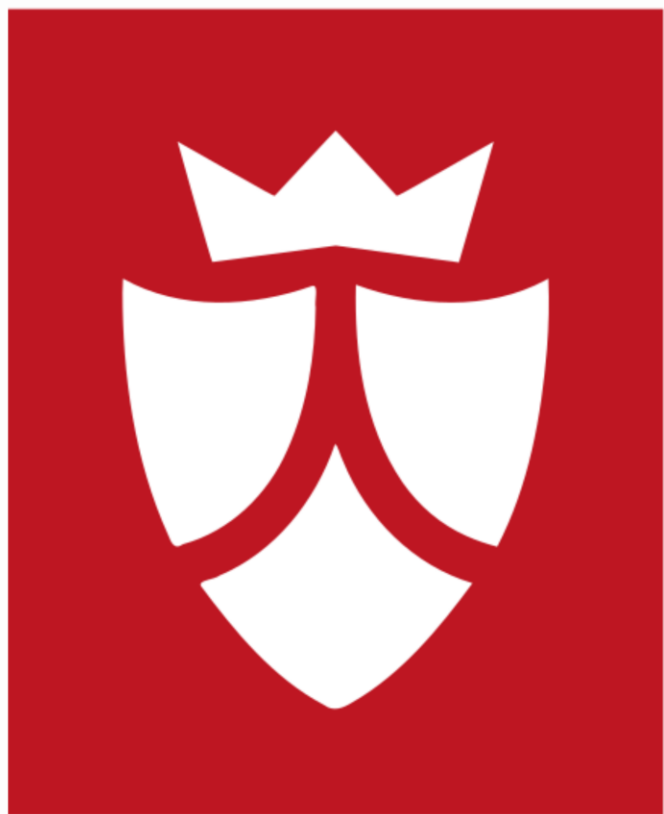
NARODOWE
CENTRUM
KULTURY



OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIENYCH

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Ojczyści – dodaj do ulubionych 2021”

24 września
400. rocznica
śmierci
Chodkiewicza



WSPÓLNE
DZIEDZICTWO
WSPÓLNE
PASJE

PROGRAM NOWE FIO

Cel główny Programu NOWEFIO

Zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne przez poprawę samoorganizacji społecznej, wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym oraz wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce.

Priorytet 2 Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego

W ramach priorytetu wspieramy aktywność społeczną na rzecz dobra wspólnego obywateli działających w strukturach organizacji obywatelskich.

Projekty powinny pozwolić na zwiększanie aktywności i samoorganizacji obywatelskiej w efekcie przyczyniając się do budowania i powiększania kapitału społecznego (tworzenia więzi społecznych, budowania zaufania, aktywności wolontariackiej w organizacjach obywatelskich).

ZAŁOŻENIA

Myślą przewodnią projektu jest idea, że **aktywizacja lokalnej społeczności powinna polegać na integracji wokół wspólnej pasji**. Z wieloletniego doświadczenia naszego Stowarzyszenia wynika, że pasją o szczególnym potencjale aktywizującym jest **lokalne dziedzictwo kulturowe**.

Stowarzyszenie specjalizuje się w popularyzacji wiedzy dot. okresu I Rzeczypospolitej. Uważamy, że dzieje I RP niosą ze sobą **przesłanie o wartości budowania kompromisów w życiu społecznym oraz o możliwości współpracy pomimo różnic**. Chcemy wykorzystać tę narrację w procesie budowania kapitału społecznego, tj. grup pasjonatów I RP złożonych z Polaków oraz przedstawicieli mniejszości narodowych.

W ramach projektu zamierzamy jako organizacja ekspercka pracować na rzecz wspomnianego kapitału w 11 różnorodnych grupach lokalnych.



Kluczowa dla powodzenia projektu jest GRUPA (15-30 os.), którą tworzą osoby w różnym wieku.



Grupa powinna być w większości STAŁA.



Członkowie grupy powinni chcieć WSPÓŁPRACOWAĆ ze sobą.

TEMATYKA

Projekt realizowany będzie przez trzy lata. Co roku tematem przewodnim będzie inne wydarzenie z historii I RP, którego okrągłą rocznicę będziemy obchodzić. Do każdego z tematów wykorzystane zostaną inne, aktywizujące i pozwalające na pracę grupową metody oraz narzędzia animacji – gry planszowe, gry wieloosobowe, larpy.

2021: 400. rocznica **WSPÓLNEGO ZWYCIĘSTWA** pod Chocimem w 1621 r.,

2022: 450. rocznica śmierci Zygmunta Augusta i wygaśnięcia **WSPÓLNEJ DYNASTII** Jagiellonów w 1572 r.,

2023: 450. rocznica pierwszej **WSPÓLNEJ WOLNEJ ELEKCJI** w 1573 r.

DZIAŁANIA 2021-2023

Co roku uczestnicy wezmą udział w:

- 1. Dwudniowym spotkaniu stacjonarnym** z trenerami składającym się z kilku warsztatów (prezentacja metod i narzędzi + tworzenie własnych gier i zabaw)
- 2. Kilkogodzinnym spotkaniu online** (kilka tygodni po spotkaniu stacjonarnym)
- 3. Spotkaniu online „sieciującym”** (liderzy organizacji)

Możliwe są także dodatkowe konsultacje online, wymiana maili etc.

NGOs

Fundacja Zustricz

Fundacja Tradycji Miast i Wsi

Stowarzyszenie Towarzystwo Szabli i Miecza

Fundacja Armenian Foundation

Fundacja Białoruski Dom

Ponidziańskie Stowarzyszenie Tukidydes

INSTYTUCJE

Muzeum Kresów w Lubaczowie

Ośrodek Kultury Samorządowej w Żółkiewce

Muzeum Gdańska Oddział Twierdza Wiosłujcie

Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej



Ruś czerwona w dobie wojny chocimskiej

#WspólneZwycięstwo

SYTUACJA ZA ZYGmunTA III

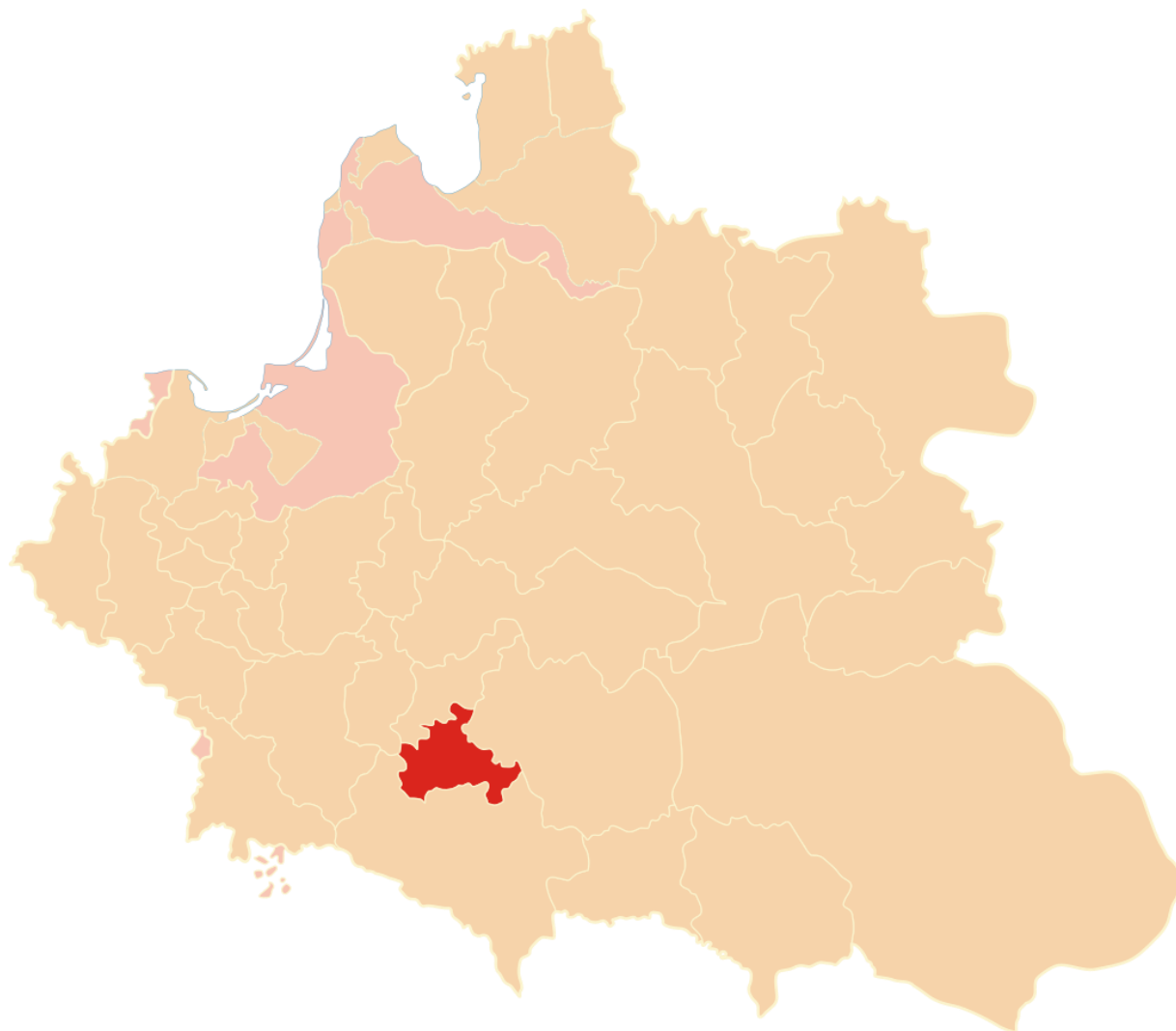
1587-1632

- Wojny ze Szwecją
- Wojny z Moskwą
- Powstania kozackie
- Najazdy Tatarskie
- Wojny z Turcją
- Wojna domowa – rokosz zebrzydowski





Rzeczpospolita Obojga Narodów



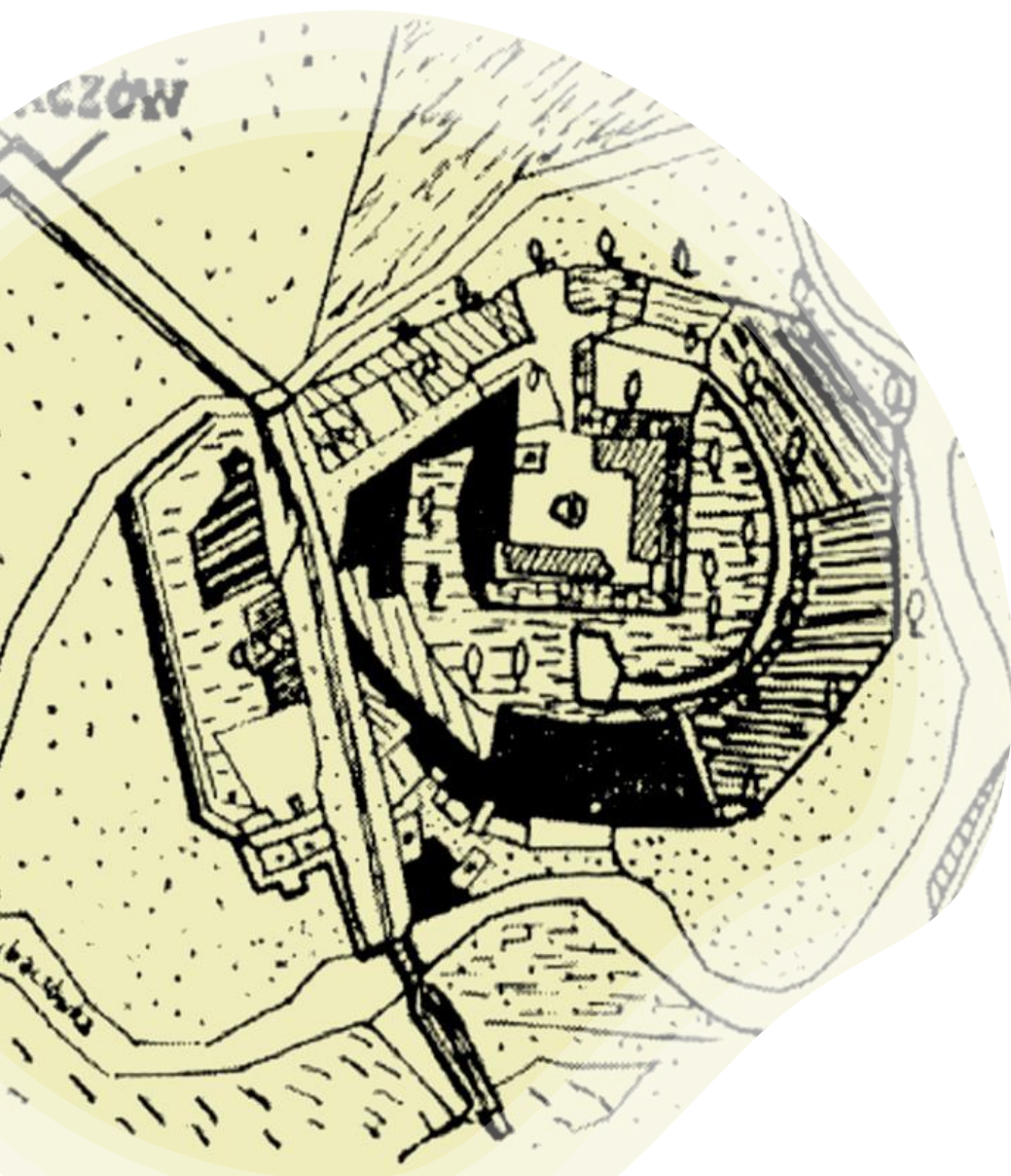
Województwo
bełskie



Ruś Czerwona

Starosta
grodowy





Dawny Lubaczów



Mikołaj Struś 1577-1627

POMOCNIK HETMANÓW ŻÓŁKIEWSKIEGO I CHODKIEWICZA, KOMENDANT POLSKIEGO GARNIZONU NA KREMLU W 1612 R.



Jerzy Ossoliński 1595-1650

KANCLERZ WIELKI KORONNY, POSEŁ DO RZYMU I AUTOR PAMIĘTNIKÓW



PŁONĄCE POGRANICZE







ROK 1620



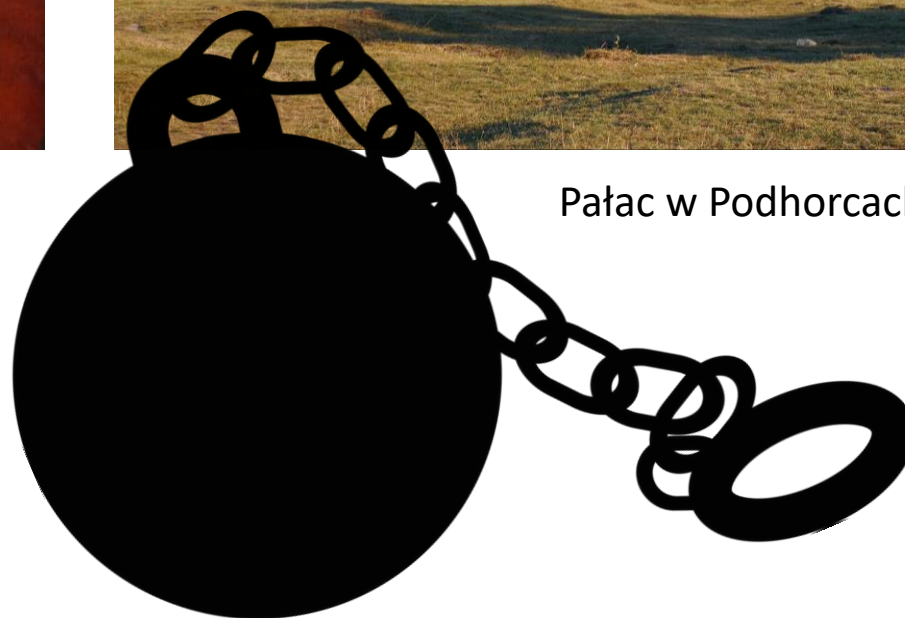
Hetman wielki koronny
Stanisław Żółkiewski
ginie w czasie wyprawy cecorskiej w 1620 roku



Hetman polny koronny
**Stanisław
Koniecpolski**
w niewoli



Pałac w Podhorcach (Ukraina)



ROK 1621

Turecki cel:
Podole
i Mołdawia





Gdzie leży
Chocim?









М. В. Козлов
1909

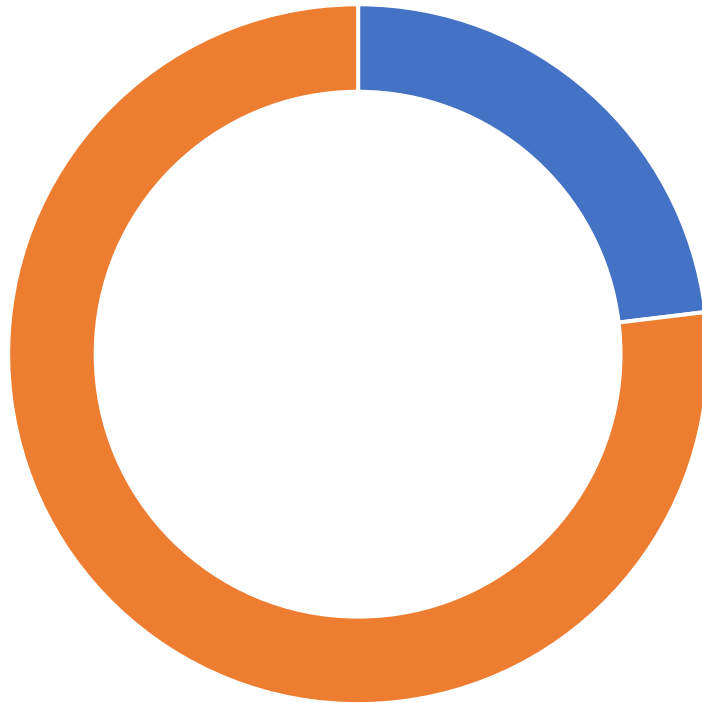


Siły obu stron pod Chocimiem w tys.



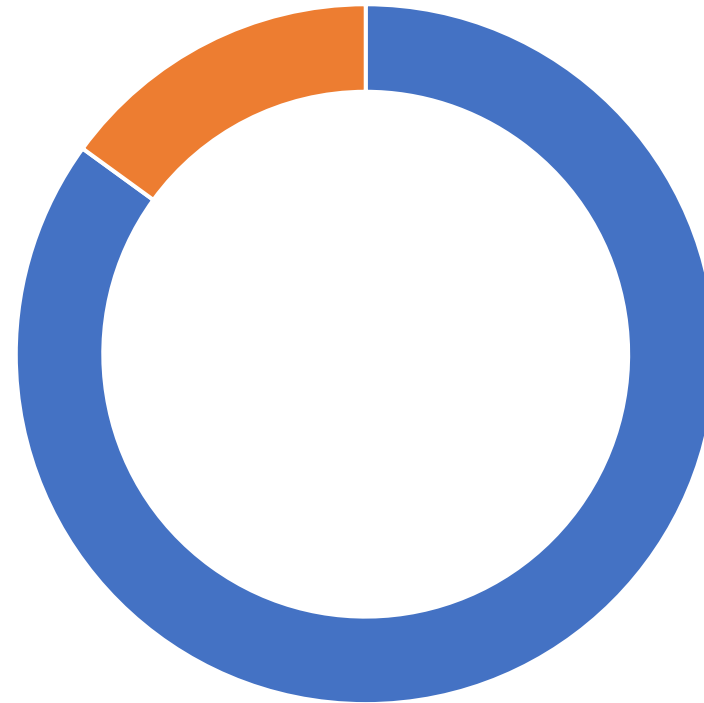
Która armia lepiej przygotowała się do walk o twierdzę?

Armia Rzeczypospolitej



■ Jazda ■ Piechota ■ ■

Armia Osmańska



■ Jazda ■ Piechota ■ ■



Wodzowie

- W Rzeczypospolitej najwyższym urzędem wojskowym był hetman. Urząd ten był dożywotni.
 - Z jakiego języka pochodzi to słowo?
- W XVII wieku funkcjonowało jednocześnie 4 hetmanów, jakich?
- Jakich hetmanów mieliśmy jesienią 1621 roku?
- Który z nich znajdował się pod Chocimiem?

Hetman wielki litewski
Jan Karol Chodkiewicz



4

Wymarsz z obozu:
Rozmieść do 4  z rezerw
na kilka różnych pól.

Ta szabla ich policzy!:
Rozmieść dowolną liczbę  z rezerw na
działanie walna bitwa lub kontratak.
Limity działań pozostają w mocy.



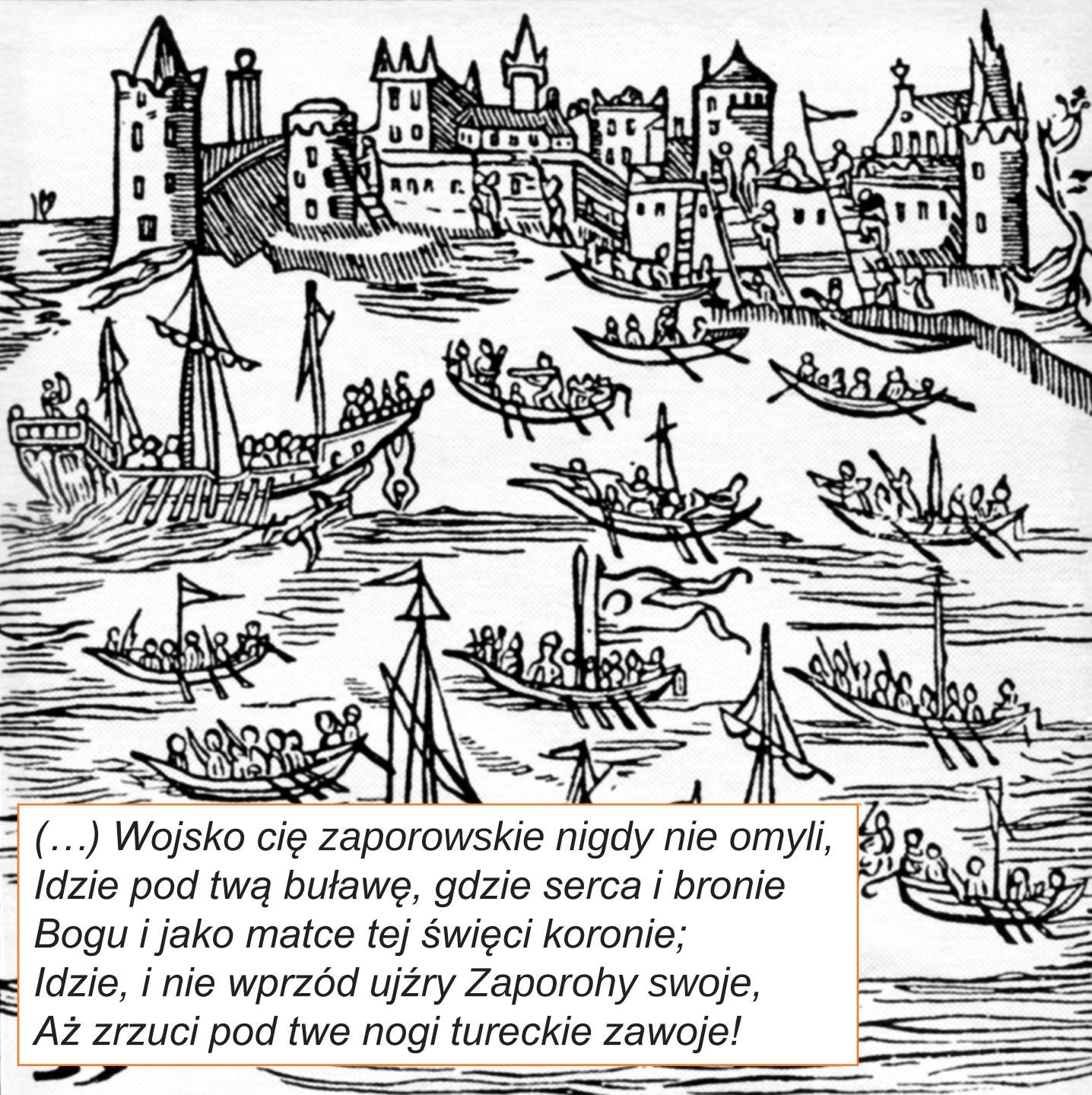
Hetman Jan Karol Chodkiewicz pod Chocimiem



Podczaszy wielki koronny
Stanisław Lubomirski

Królewicz Władysław Waza





(...) Wojsko cię zaporowskie nigdy nie omyli,
Idzie pod twą buławę, gdzie serca i bronie
Bogu i jako matce tej święci koronie;
Idzie, i nie wprzód ujrzy Zaporohy swoje,
Aż zrzuci pod two nogi tureckie zawoje!

Hetman kozacki
Piotr Konaszewicz-Sahajdaczny



3

Bić psubratów:
Rozmieść do 2  na jedno pole
i obniż  o 1.

Przekupstwo:
Zmniejsz  o 2, podglądnij 
na ręce przeciwnika i odrzucić
jedną wybraną .

Sultan Osman II



Podnieście sztandar Proroka!:

Rozmieść dowolną liczbę  z rezerw
na działanie walna bitwa lub działanie
szturm. Limity działań pozostają
w mocy.

Podarki dla żołnierzy:

Zmniejsz  o 2 i zwiększ  o 1,
 o 2 i zwiększ  o 2.



Przybycie Turków

- *“Naprzód straż Kozaków zaporoskich postrzegła przednia straż wojska tureckiego; poczęli się i sami Turcy pokazywać po górach z dzidami i z kopiami potężnym harcem, z okrzykiem wielkim na Zaporozżu uderzali, a tym czasem obóz się ich stanowił, tylko pełnej kurzawy okrutnej widać było co działa prowadzono. Bestie juczne, muły, wielbłądy i konie, na których namioty był, proch tem wzruszyły jako dym jaki w oczach; zatem i pół godziny nie wyszło, jako się zabielały trzy góry od namiotów gęstych, jako gdyby owo niespodziewany śnieg spadł: rzecz to była niespodziewana i foremna; tam dopiero znać było cesarza tureckiego i jego magnificencyą”.*



Chan tatarski Dżanibek II Gerej



3

Tatarski manewr:

Przenieś do 4 z jednego działania szturm na działanie szturm na innym polu.

Czambuły na zwiadach:

Podglądaj wszystkie na ręce przeciwnika. Wskaż, którą kartę musi odrzucić. W jej miejsce Rzeczpospolita dobiera nową.

Rzeczpospolita



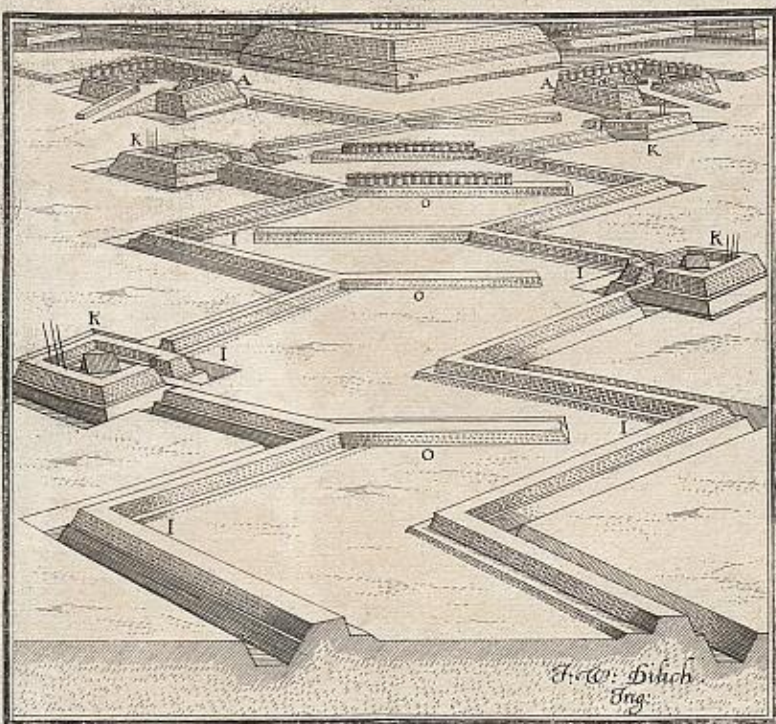
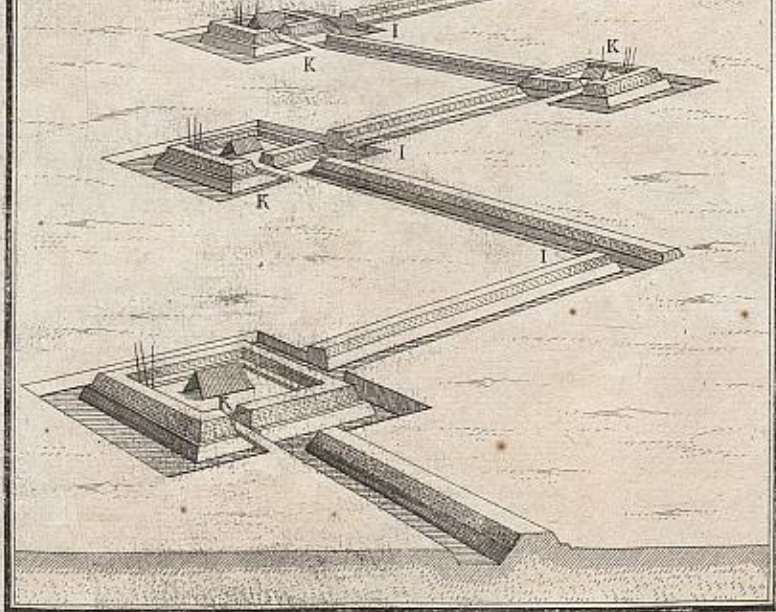


PLAN Wyprawy Chocimskiej 1621.

- A. Zamek Chocimski
- B. Stanowisko Lubomirskiego
- C. Stanowisko Królewica
- D. Stanowisko Chodkiewicza
- E. Szaniec Kochanowskiego
- F. Cerkiew drewniana zajęta przez Dönhofa, potem spalona
- G. Oboz Zaporozcow.
- H. Szaniec Dönhofa
- I. Szaniec Letmunta
- J. Szaniec Wejhera
- K. Most Turecki
- L. Most i szaniec polski
- M. Bateria Turecka
- N. Stanowisko Beglerbeja Djarbeka
- O. Stanowisko Beglerbeja Anatolij.
- P. Stanowisko Janczarów
- Q. Stanowisko Spahow
- R. Stanowisko Sultana
- S. Stanowisko Hospodarow Wołoskiego i Multańskiego.
- T. Stanowisko Chana Tatarskiego
- U. Szyk polski z Wzręcznia
- W. Szyk Turecki z Wzręcznia
- X. Pierwszy Obóz Królewica
- Y. Zagony Tatarskie

- Polacy
- Zaporozcy
- Turcy
- Tatarzy

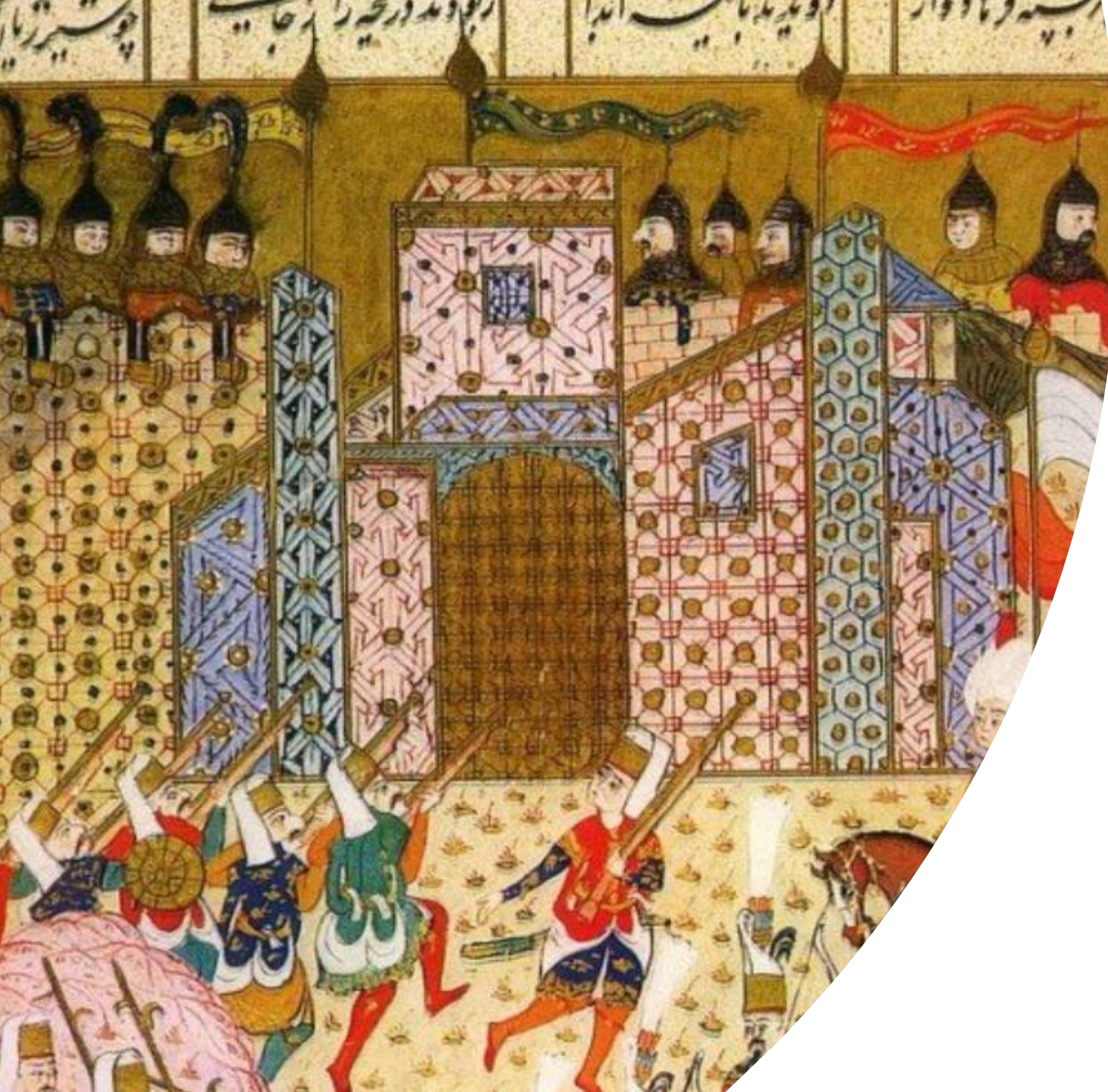




PRACE OBLĘŻNICZE



Znowu szturm i impet wielki Turcy zaczęli w półodwieczerz na tabor kozacki, trwała bez przestanku strzelba i ruszniczna i z dział kilka godzin dobrych; dym tylko w okrutnym okrzyku jako z największych pożarów mgłę w oczach czynił, że jmc p. hetman wielki z podziwieniem zeznał, że jako na nogi swoje powstał tak dawno wojownikiem będąc, tak wielkiej strzelby nie słyszał”



SZTURMY

“Upatrzywszy miejsce sposobne, wielką mocą i pieszo i konnymi z pałaszami dobytymi gęstymi pułkami do onych chorągwi pieszych skoczyli: ubezpieczonych naszych zastali, bo i posłuchów nie mieli, i Życzewski z Słatkowskim rotmistrzowie południowym się, jako wśród Polaków, snem i wczasem zabawiali (...). Turcy wpadłszy w tamte szance Życzewskiego, i samym im łby poucinali i piechoty pod sto zabili. Wzięli wszystkie niemal po chrustach trupy bez głów, które dla ulafy [nagrody] cesarskiej ucinali i przed cesarza nosili, udając piechotę naszą za ludzie przednie pobite”.

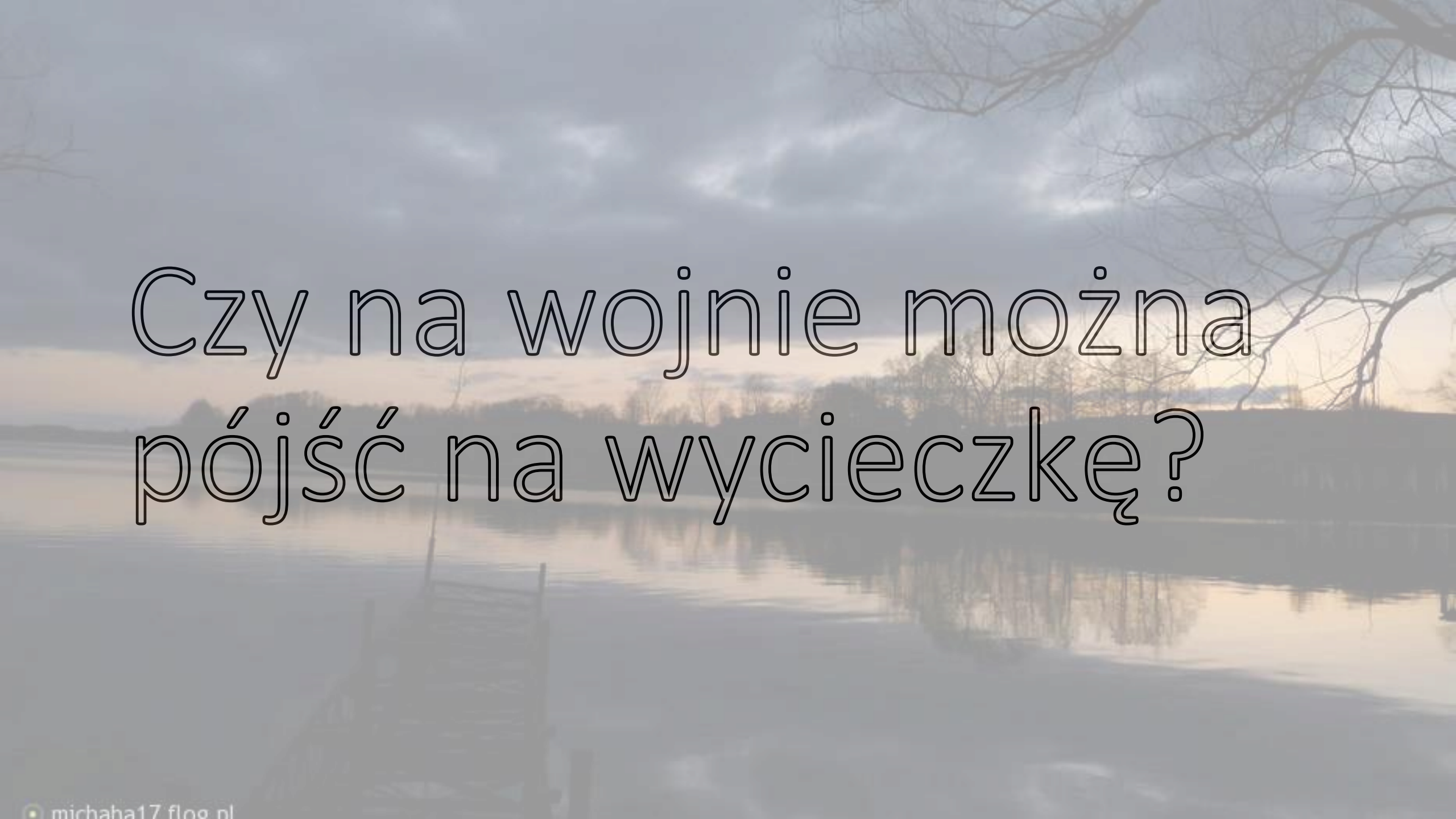


“(...) sam też jmc p. hetman wielki choć na zdrowiu schorzały, ale w sercu i animuszu nader czerstwy, chorągwi swojej skoczyć kazał (...), i sam się przywódząc potkał. Skruszyli rażno kopie i uderzyli się o nich: jako o mur tak się im potkać przyszło (...). Skoro kopie skruszyli, okryli i zamieszali się, powstał krzyk wielki i błysk szabel i pałaszów”.

Wacław Potocki „Wojna Chocimska”

*Toż gdy przyjdą do ręcznej ci i owi broni,
Polak rany zadaje, Turczyn tylko dzwoni
Po zbrojach hartowanych i trzeba mu miesca
Pierwej szukać, żeby mógł ukrwawić żelezca;*

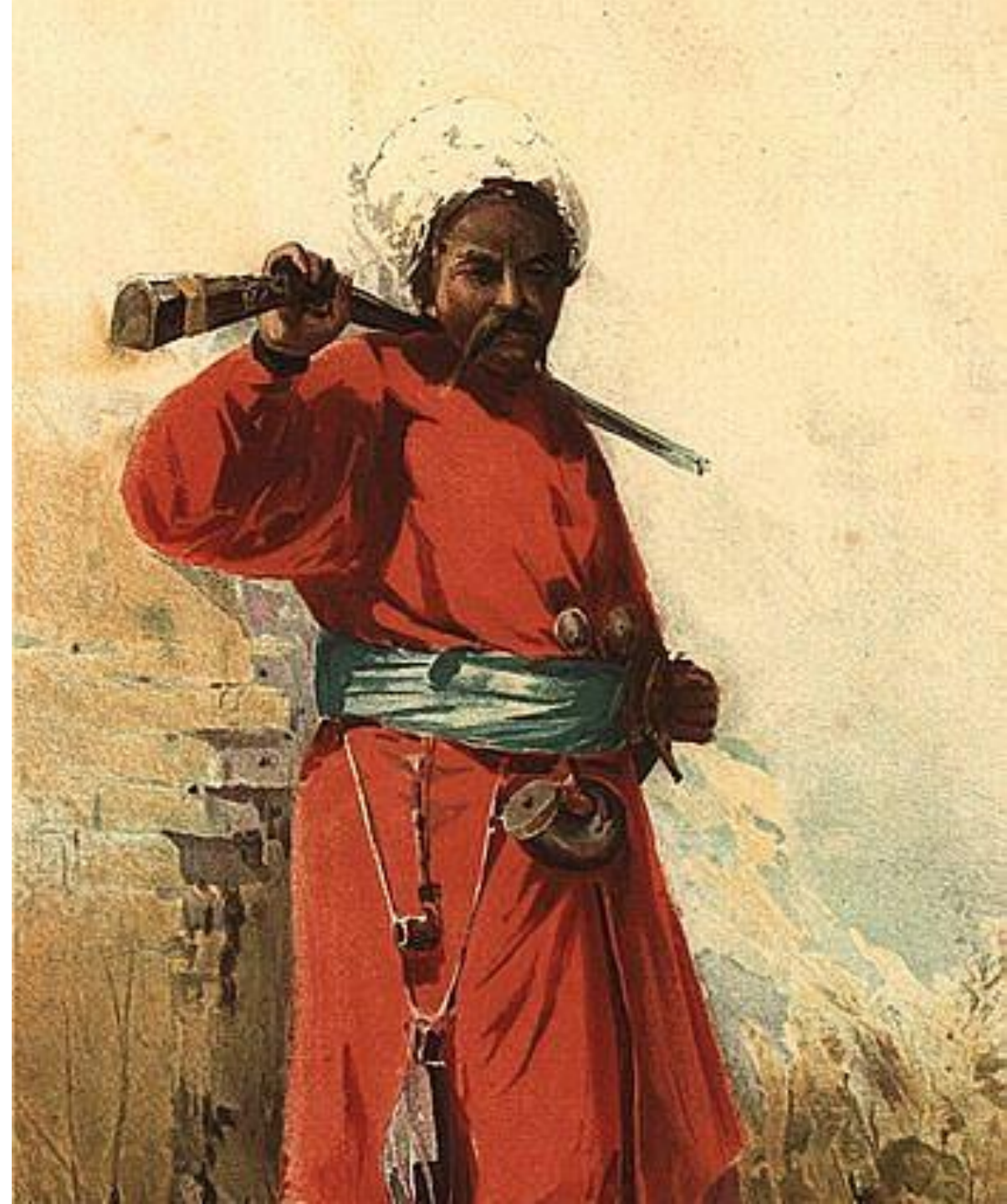
*A nasz gdzie tnie, tam rana; gdzie pchnie, dziura w ciele;
W łeb, w pierś, w brzuch, gdzie się nada, rąbią, kolą śmieie.
Tak okropnem i Turcy i naszy widziadłem,
Między młotem a między zostając kowadłem,
Co na to z dalszych szyków patrzali i z wału,
Już ledwo w drugim dusza rusza się pomału;”*



Czy na wojnie można
pójść na wycieczkę?

NOCNE WYCIECZKI

“Te racye jmci p. hetmana wielkiego na tę nocna imprezę do obozu tureckiego przywiodły: obóz turecki otwarty bez okopu, noc sama która zawsze bywała straszna Turkom do boju, wczas samych którego oni nocy i na wojnie tak jako i w domu zażywać zwykli w namiotach swych tak jako w serajach jakich ze wszystkim się rozgościwszy, dodawał naszym sił i serca do tej rezolucji.”



Czy twierdzę
zbudował Bóg?





Regimentarz Stanisław Lubomirski



3

Trąbić wsiadanego:

Przenieś do 3  z rezerw, walnej bitwy lub dowolnych *działań obrony* i rozmieść je na dowolnie wybranych *polach*.

Kontakty obozie wroga:

Dobierz ze stołu wybraną  i w jej miejsce wylosuj nową.





Poselstwo Baptysty Wewellego



2

Kontakty w obozie wroga:

Dobierz ze stołu wybraną 1  i w jej



Przypiecz
Ratno

Turia fluvius

L

Dzwibel

Sytomiers

Kijow

Kanyow

Cyrkasi

Lu
bomla

Canien

Niesuchojesa

Stepan

Crupa

Styr. f.

Drohobus

Plone

Hrod
low

Wysna

Cowel

Czardorisko

Durisko

Ron'na

Vijlhora

Ostrog

Czudnow

Vladimir

Streczow

Cosijr.

Clewan

Dubecz

Zaslav

Chmyelnick

Bog fluvius

Grodeck

Sokail

Bur enla

Krzemene

Krasilan

I A.

Wijnicza

Copesterin

Stajnov

Strzenyk

Visno
wicz

Shlucz fl.

Bar

Brac

zlaw

Dobro
dwor

Oleska

Zalesije

Sharas

Smetrijcz

PODOLIA.

Kami
ionka

Buska

Sloczon

Dunajow

Skala

Camieniecz

Dwijeklicroce

Bacot a

Nijester fl. Ptol.

Tyros

Sroka

Bog fl.

Dnieper fluvius

Gologory

Pomorzane

Labentwela

Trehowla

A.

Czeruofh
owice

Chatijm

Culicow

Szczepanowice

Ustytja

Oryhov

Tehinnje

Tubarcza

Rohatna

Podheyce

Buczacz

Jagel

Jaslowniecz

Czerwone

Zukow

MOLDA

Waszow

Orczakow

Halycz

Dolina

Cozibeli

BIBLIOTEČKA UNIWERSYTETÓW
LUDOWYCH I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ 254

WACŁAW POTOCKI

WOJNA CHOĆIMSKA

(W SKRÓCENIU)

ZE WSTĘPEM I OBJAŚNIENIAMI
MARJI DYNOWSKIEJ



NAKLAD

Gundulich.

OSMAN

SPJEVAGNE VITESCKO

GIVA GUNDULICHJA

VLASTELINA DUBROVACKOGA.

*Osmanjegnem djellaa Gundulichjeh. i scivotom Osmanoviem
pritrčeno, sldaf joguina Pjev agnaa narasceno, Nadomjere-
gnima stvarji od Spjevaona u kratko naraceni, i Lgo-
varagnem rjecji ikonugodi sumracniel sldedjeno.*

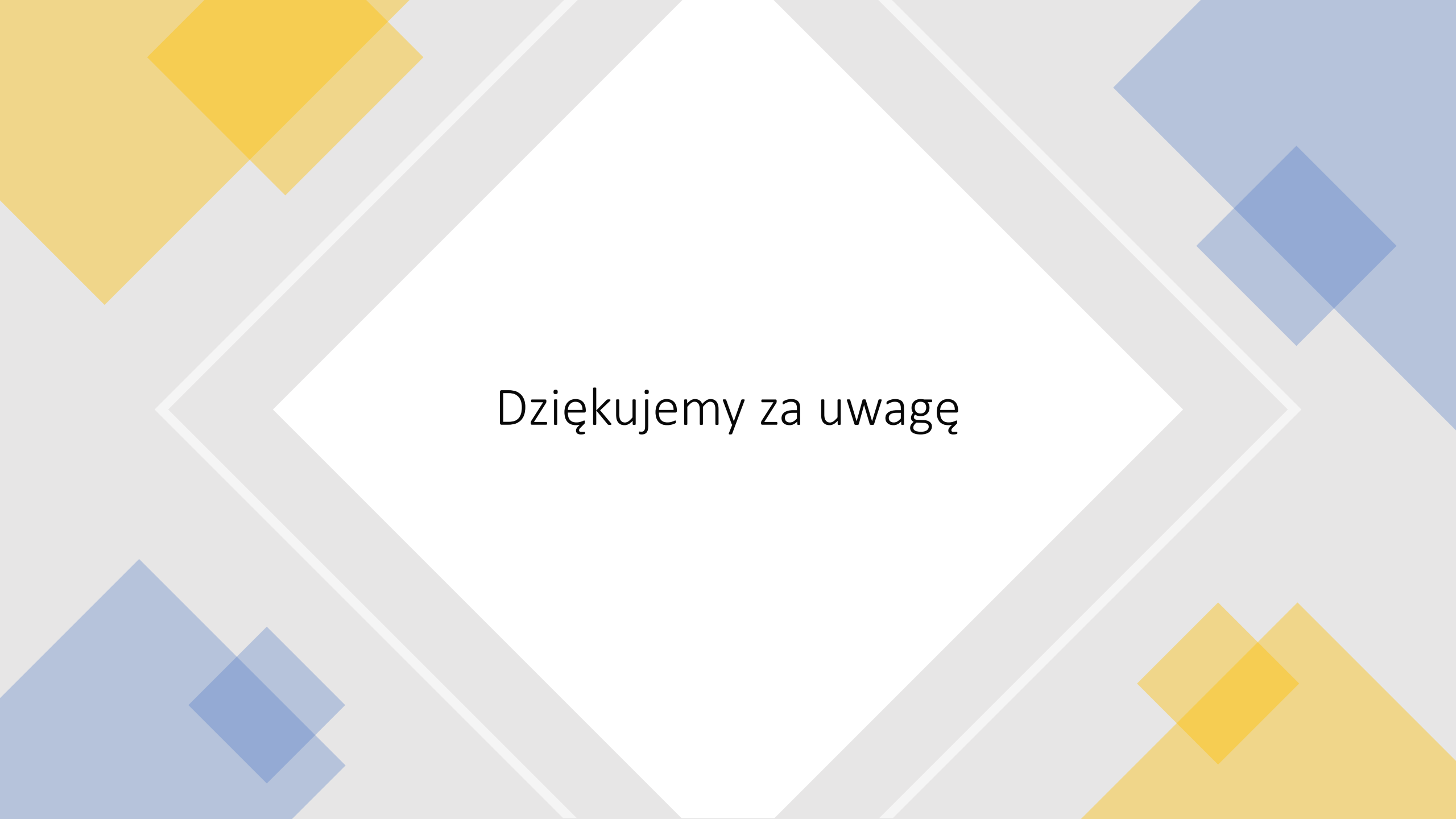
RAJDJELAK PÀRVI.

U DUBROVNIKU,
PO ANTUNU MARTEKINI.

1826.

Zebrał przecie Osman chlubę
olbrzymiego swego państwa,
nie na Lachów jeno zgubę,
na zagładę chrześcijaństwa.

By z Lachami zmierzyć siły,
masy poszły bojowników,
iż już ziemię w krąg zakryły
dookoła szyki szyków.



Dziękujemy za uwagę